

Genel Kurul Kararı

Son yargıtay

ilâmi
Sadi Alkılıç ve

T.C.
Yargıtay
Ceza Daireleri
Genel Kurulu
Esas No: 1/D,158
Karar No:150
Tebliğname : 1/B-740

YARGITAY İLÂMI

İstanbulda çıkan, Cumhuriyet Gazetesinin Yunus Nadi Armağanı Yarışmasına katılarak gazete de neşredilmek üzere (TÜRKİYENİN TEK KURTULUŞ YOLU SOSYALİZM) başlığı altında yazdığı makaleyi bu gazeteye gönderip, gazetenin 12.12.1962 günlü nüshaında yayımlatmak suretiyle Komünistlik propagandası yapmaktan sanık Cumhuriyet Gazetesi Yazı İşleri Müdürü KAYHAN SAĞLAMER'in yapılan yargılaması sonunda BERAAATLERİNE ilişkin (İSTANBUL) 3 ncu Ağır Ceza Mahkemesinden verilen 29.2.1964 günlü hüküm C.Savcılığının temyizi üzerine Yargıtay Birinci Ceza Dairesince incelenerek 19.6.1964 gün ve 1005/1318 sayılı ilâmi ile bozulup yerine geri çevrilmiştir.

CEZA DAİRELERİ GENEL KURULU KARARI

İlk hükümde direnmeyi kapsayan 15.2.1965 gün ve 1964/260-1965/190 sayılı son hükmün temyiz yoluyla incelenmesine gene C.Savcılığı tarafından istenmiş olduğundan dosya C.Savcılığının hükmün bozulması düşüncesini bildiren 27.3.1965 gün ve 1/B-740 sayılı tebliğnamesiyle 1 nci Başkanlığa gönderilmekle, Ceza Genel Kurulunca okunarak gereği konuşulup düşünüldü:

İstanbul'da çıkan gündelik Cumhuriyet Gazetesinin açtığı Yunus Nadi Armağanı Yarışmasına katılan sanık Lütfullah Şadi ALKILIÇ'ın (TÜRKİYENİN TEK KURTULUŞ YOLU SOSYALİZM) başlıklı bir yazı yazıp karısı RİKMET ALKILIÇ'ın imzasını koyarak bu gazeteye gönderdiği ve yazının gazetenin 12.12.1962 günlü sayısının 2 nci sahifesinde yayımlandığı anlaşılmaktadır. Yazar bu yazısında (Türk Milletinin gerçekçi bir ideal taşımayan yöneticilerin ve çıkarıcı zümrelerin elinde bilimsiz bir politikanın baskısı altında perişan ve yoksul düştüğünü, kurtuluş yolunun sosyalizm olduğunu açıkladıktan sonra, bunun gerçekleşmesi için sosyal adaletsizliklere, haksızlıklara, insanların insanlara kul olup sömürülmesine karşı isyan duygusunu taşımak, bütün mal ve mülkün devletleştirilmesi ve bilim yoluyla ortaklaşa kullanılmasına inanmak, sermayedarlık, ağalık, patronluk, beylik, özel sektörün ve başka deyimle mülkiyetin kaldırılması gerektiğini anlamak, bütün insanların renk, din, dil farkı gözetmeden, kardeş ve eşit olduğunu bilmek, çalışmadan başkasının sırtından geçinenleri hain ve ahlaksızlık saymak, bütün iş ve işletmelerin ve bütün gelirlerin devlet tarafından yönetilip, paylaşılmasını isteyecek bu uğurda yılmadan çalışmak gerektiğini bildirmiş, değişik adlarla adlandırılan sosyalizmin çeşitleri olamayacağını, sosyalizmin alanı bütün dünya olan tek ve enternasyonalist sosyalizm olduğunu, sosyalizmin bir bilim olup din ile bağdaşamayacağını, sermaye ve sömürücü mülkiyet ile de bir arada yürütülemeyeceğini, sosyalizmde asıl olan şeyin çalışmalı-beralizm de ise patron ve ağanın sermayesinin büyüklüğü oranında memur, çiftçi, aydın ve yazar sınıflarının yoksunluk içinde çalıştırılarak, onların sağladıkları için yurt severlik sayılamayacağını, liberalizmde hukukun amacı sömürücülerin, zenginlerin paralarına ve mülklerini, onların çıkarlarını devlet eliyle korumak olduğunu ve kapitalist rejimin tefessüh etmiş bulunduğunu, insanların ve mülklerinden ve fazla gelirlerinden gönül rızasıyla vaz geçemeyeceklerini, sosyalizmin sömürücü azınlığa karşı kanun ve devlet zoruyla kurulacağını açıklamıştır. Ve yine bu yazısında Türk halkının sosyalist rejimde daha sakin ve sakin olacağını, mal, mülk ve miras kavgalarının ortadan kalkacağını ileri sürmüştür.

Türk Ceza Kanununun 143 sayılı kanunla değişik 142 inci maddesinin 1 nci fıkrasında: (Sosyal bir sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerin tehakkümünü tesis etmek veya sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmak, yahut memleket içinde müesses iltisadi veya sosyal nizamlardan herhangi birini devirmek veya Devlet siyasi ve hukuki nizamlarını top yekân yok etmek için her ne surette olursa olsun propaganda yapma kimse ağır cezasıyla cezalandırılır.) denilmekte ve maddenin 6 nci fıkrasında da bu eylemin yayın araçlarından birisiyle işlenmesi halinde verilecek ceza gösterilmiş bulunmaktadır.

334 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 11 nci maddesinde (Temel hak ve hürriyetler, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak ancak kanunla sınırlanabilir. Kanun kâmu yararı, genel ahlâk, kamu düzeni, sosyal adalet ve milli güvenlik gibi sebeplerle de olsa bir hakkın ve hürriyetin özüne dokunmaz.) 19 ncu maddesinde herkez vicdan ve dini inanç ve kanaat hürriyetine sahiptir. Kamu düzenine veya genel ahlâka veya bu amaçlarla çıkarılan kanunlara aykırı olmayan ibadetler, dini ain ve törenler serbesttir. Kimse ibadete, dini ain ve törene katılmaya, dini inanç ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz. Kimse dini inanç ve kanaatlerinden dolayı kınanamaz..... kimse devletin sosyal, iktisade ve siyasi veya hukuki temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırma veya siyasi veya şahsi çıkar ve nufus sağlamak amacıyla her ne surette olursa olsun dini ve din duygularını yahut dince kutsay sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz. Bu yasak dışına çıkan veya başkasını bu yolda kışkırtanlar kanuna göre cezalandırılır. dernekler şahsi mahkemece ve siyasi partiler Anayasa Mahkemesince temelli kapatılır hükümleri bulunmaktadır.

Sanığın suç konusu bu yazısıyla ve özellikle bu yazının (bütün mal ve mülkün devletleştirilerek ortaklaşa kullanılması bir bilim olan sosyalizme dinin bağdaşmayacağı, mülkiyetin top yekun ortadan kaldırılması, bütün işlerin ve işletmelerin ve tek mil gelirlerin devlet eliyle yönetilip paylaşılması sermaye ve kapitalist hukuk sisteminin (tefessüh etmiş) bozulmuş, kokmuş olduğundan kaldırılması, rejimin enternasyonalist olması gerektiği yolundaki bölümleriyle ve yine nazariyatta, bilimde ve esasta komünizm ile sosyalizm arasında amaçları bakımından bir fark bulunmadığı, her ikisinin de aykırı sosyal ve ekonomik prensiplere bağlı olduğunu, sözleriyle Anayasanın teminatı altında bulunan bu günkü iktisadi, siyasi, hukuki ve sosyal temel düzenlerin özellikle her kez sermaye ve mülk sahibi olma hakkının, iş veren sermaye sahibi sınıfın, her kez istediği dine sahip olma ve gereğini yapma özgürlüğünün ortadan kaldırılmasını, sosyal bir sınıfın öbür sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü sağlamayı ve bunu zorla yapmayı, geniş halk kitlelerini kışkırtırcasına yaymak istediği ve Türk Ceza Kanununun 142 nci maddesinin 1 nci fıkrası yardımıyla 6 nci fıkrasında unsurları gösterilen suç işlediği yazı metninden çok açık bir şekilde anlaşılmaktadır.

1)- Hazırlık Kavuşturması sırasında düşüncelerine baş vurulan prof. Dr. SULHİ DÖNMEZER ve arkadaşlarının düzenledikleri 15.12.1963 günlü raporlarında (suç konusu yazının özel mülkiyeti inkâr, dine karşı cephe alınması, sömürücü azınlığa karşı sosyalizmin kanun ve devlet zoruyla kurulacağını öne sürülmesi yoluyla Türk Ceza Kanununun 142 nci maddesinin suç unsurlarına taşıdığını belirtmiştir.

2)- Son soruşturma sırasında düşüncelerine baş vurulan bilirkişilerden Prof. HAZİM ATIF KUYUCAK 3.10.1963 günlü raporundaki (Sanık yazarın yazısındaki genel tavır ve eda ile ve özellikle yazı sonundaki sorularıyla sosyal bir sınıf olan sermaye sahiplerini ortadan kaldırmak, Anayasanın teminatı altında bulunan mülkiyet düzenini yıkıp ve hukuk düzenimizi (mütefessih) bozulmuş, kokmuş görmek yoluyla Ceza Kanununun 142 nci maddesine giren suç işlemiş olduğunu belirtmiş bulunmaktadır. Gerçi yine duruşma sırasında Prof. HAZİM ATIF KUYUCAK'la birlikte düşüncelerine baş vurulan bilirkişilerden Doçent Doktor OKTAY YENAL, raporunda : (Sosyalizm'in bir iktisadi doktrin olduğunu, yazıda ihtilâli fikri bulunmadığını, plöretarya diktoteryasından söz edilmediğini, kanun ve devlet zorundan söz edilmesiyle bu yazının komünizm propagandası olarak yorumlanamayacağını bildirmiş ve Ordinaryüs Profesör Dr. HÜSEYİN NAILİ KUBALI ise; sanığın Anayasanın teminatı altında bulunan serbest düşünce ve basın özgürlüğü anlayışına dayanarak yazdığı bu yazıda komünist ideolojinin bir propagandası bulunmadığı ve yalnız itopik sosyalizme has bir sosyal adalet anlayışının savunulduğunu yaparken bunu servet kompleksinin yansıtan hissi ve demogojik bir şekilde yaptığını bildirmekle beraber yazının ilk bakışta yanlış bir hükme sürükleyebilecek bir görünüşte bulunduğu açıklandıktan sonra açıklamaktan kendini alamamıştır.

Sanığın vekillerinin bazı düşünür ve profesörlere özel şekilde mektup yazarak kendilerinden aldığı ve mahkemeye verdiği karşılıklar tartışma konusu yapılabilecek nitelikte bilirkişi düşünce ve raporlarından sayılmamışlardır.

Yukarıdan beri yapılan açıklamalardan anlaşılacağı üzere Prof. Dr. HÜSEYİN NAILİ KUBALI, Doçent Dr. OKTAY YENAL, sanığın bu yazısında komünizm propagandası niteliğindeki taşımadığını öne sürüp işi bu yönden ele almışlardada işi sadece bilimsel açıdan inceleyip bu sonuca varan bilirkişilerin bu görüşleri sanığın bilimsel bir konferans

12/3

veya ders vermediğine, geniş bir halk kitlesinin okuyup etkisi altında kalabileceği bir yazı olarak bunu yazıp yayımlatmış olmasına göre bunu okuyacak kimseleri göz önünde tutarak yazıyı kaleme aldığı bir gerçektir. Yazı bu yüzden incele-nirse varılacak sonuç büsbütün başka olur. Sanık kendisi dahi Komünizm ve Sosya-lizmin farklı iltisadi prensiplere sahip olmadıklarını, birbirlerinden sadece hızlilik ve yavaşlıkla ayrılıkları bulunduğunu kabul etmekle beraber ~~bu yazının, anayasaya karşı ve sosyal bir sınıfın öbür sınıflar üzerinde tahakkümünü kurmayı amaç e-dinen bir girişim olarak açıklamakta bulunmuş olmakla Türk Ceza Kanununun 142 nci maddesinin unsurlarını taşıyan bir suç doğmuştur.~~

Her ne kadar, yazının sonlarına doğru, yazarın dilettiği değişikliklerin Dev-let eliyle ve yasa yoluyla gerçekleştirileceği bildirilmekte ise de, bu bir iktisadî bildirim (beyan), yazının tüzümünün telkin ettiği bayağı ve kaba bir zorla yıkma düşüncesini örtme yolunda baş vurulmuş bir tedbir niteliğini taşımaktadır.

Bu yön, yazının tüzümünde ve kanun ve devlet zoru düşüncesinin yazı içindeki durumundan açıkça anlaşılmaktadır.

Nihayet, Anayasanın 20 nci maddesinde tanınan düşünce ve düşüncenin açığa varma özgürlüğü, sınırsız ve anayasanın ceza müesseselerini devirmeyi sağlayacak bir biçimde ~~bu yazının tüzümünün telkin ettiği bayağı ve kaba bir zorla yıkma düşüncesini örtme yolunda baş vurulmuş bir tedbir niteliğini taşımaktadır.~~ kullanılmaması bu özgür-lüğün temel ilkesidir. Sanık bu ilkeye aykırı davranmakla anayasanın ~~bu yazının tüzümünün telkin ettiği bayağı ve kaba bir zorla yıkma düşüncesini örtme yolunda baş vurulmuş bir tedbir niteliğini taşımaktadır.~~ tanıdığı bir hakkı kullanmış sayılmaz.

Özel Daire ilâmında gösterilen bazmaya uyularak yazılı gerekçe ile eski hü-kümde direnilmesine karar verilmesi yassaya aykırı ve C. Savcısının temyiz itira-zının yerinde görüldüğünden hükmün bozulmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : TEMYİZ OLUNAN HÜKMÜN (TEBLİĞNAME GEREĞİNCE) BOZULMASINA 19.4.1965 GÜNÜ OYBİRLİĞİ İLE KARAR VERİLDİ.

Kargılaştırıldı
Başkâtip
(imza)

(Mühür-İmza)

965/740

İst.C.Savcılığı
19.6.1965
C. 2 nci Baş Savcısı
(imza)

ASLININ AYNIDIR

TÜRKİYE SOSYAL TARAFI